

MODUŁ IV

Nazwa:

Jak propagować czytanie i rozumienie tekstów?

Cel ogólny:

Poznanie różnych akcji promujących czytanie, zaplanowanie działań propagujących czytanie i rozumienie na terenie szkoły, gminy.

Czas trwania zajęć: (4 godziny)

Treści:

- Formy współpracy z rodzicami, instytucjami w zakresie propagowania czytania i rozumienia, – konkursy, projekty, czytelnicze kwadransy, testy, gry i zabawy
- Planowanie działań lokalnych, ogólnoszkolnych, przedmiotowych w zakresie lepszego rozumienia czytanego tekstu
- Błędy w domowej i szkolnej nauce czytania

1. Wprowadzenie

Zapoznanie uczestników z celem i treściami zajęć oraz harmonogramem zajęć w danym dniu.

2. Ćwiczenie 1

Uczestnicy rozwiązują test: GRYPA. Zwracają szczególną uwagę na dobór tekstu.

3. Ćwiczenie 2

Wirujący plakat: uczestnicy dzielą się na 6 grup i kolejno odpowiadają na pytania przedstawione na plakacie. po 5 minutach grupy wymieniają się plakatami i odpowiadają na kolejne pytanie, dopisując swoje pomysły do poprzedniej grupy. Ćwiczenie się kończy, kiedy każda grupa napisze odpowiedzi na każde pytanie (pytań).

- Czego oczekuje Pani/Pan od dziecka, kiedy zadaje Pani/Pan zadanie do domu: „naucz się czytać”?
- Czego oczekuje Pani/Pan od rodziców, kiedy zadaje Pani/Pan zadanie do domu: „naucz się czytać”?
- Dlaczego dzieci zdolne niechętnie uczą się czytać, kiedy mają zadanie do domu: ”naucz się czytać”?
- Dlaczego dzieci niezdolne niechętnie uczą się czytać, kiedy mają zadanie do domu: ”naucz się czytać”?
- Dlaczego rodzice powinni wspierać naukę czytania w domu?
- Jakich błędów nie powinni popełnić rodzice w domowej nauce czytania?

Następnie każda grupa przedstawia zapisy do poszczególnych pytań.

Prowadzący podsumowuje ćwiczenie, wskazując, że takie informacje powinny być przekazane na spotkaniu z rodzicami. Dopowiada inne elementy spotkania z rodzicami na temat nauki czytania, np.

- Wskazać w PP kształcenia zintegrowanego te czynności, w których niezbędne jest czytanie, pokazać testy sprawdzające rozumienie tekstu
- Określić, jakich działań oczekuje nauczyciel od rodziców w domowej nauce czytania – przykładowe ćwiczenie
- Podać różne metody pracy z tekstem (czytanie na zmianę, z podziałem na role, z różną intonacją, ciche/głośne, nagrywanie czytania)

- Określić, jak dobierać teksty (odpowiednie do wieku, poprawne językowo, estetyczne, ciekawe – np. kwestie wychowawcze)
- Wskazać zasady motywowania do działania (cel, gratyfikacja, sukces)
- Gwiazda pytań – wypełniana indywidualnie: dlaczego? gdzie?, kiedy?, kto?, jak?

4. Burza mózgów: Jak rodzice wspierają szkołę/nauczyciela w kształceniu nawyku czytania? Nauczyciele podają propozycje, prowadzący zapisuje na plakacie. Podaje również przygotowane propozycje, np.

Wspólne działania szkoły i rodziców na rzecz czytania:

- Zdrowa rywalizacja między klasami, uczniami – konkursy czytelnicze
- Prezentacje ciekawych pozycji z biblioteki(dzieci, bibliotekarka)
- Dzienniczki lektur dodatkowych
- Pokazy czytania przez dzieci opracowane wspólnie z rodzicami
- Przewodnik po lekturach przygotowany wspólnie przez rodziców i dzieci
- Święto książki (np. własne opowiadania, baśnie)
- Wspólne czytanie: „Wieczór baśni”, „Wieczór przygód”, „Wieczór fantazji”

Prowadzący prezentuje nagranie Artura Barcisia : *Instrukcja obsługi pralki*. To nagranie jest instruktażem dla rodziców i nauczycieli, jak powinno się czytać trudne teksty, aby ułatwić ich odbiór (nagranie ze strony internetowej Cała Polska czyta dzieciom).

5. Ćwiczenie 3

Uczestnicy wskazują na zasadzie kontrastu działania rodziców wspierające naukę czytania. Poniżej przedstawione są błędy rodziców w domowej nauce czytania. Proszę, posługując się zasadą kontrastu, napisać zasady dla rodziców wspierające naukę czytania w domu.

- wyręczanie dziecka w czytaniu
- lekceważenie dziecka, czytającego głośno
- brak konsekwencji
- brak systematyczności
- zmuszanie do czytania
- ciągle poprawianie
- pośpiech
- lekceważenie zainteresowań dziecka
- brak odpowiednich warunków
- brak rozmowy o przeczytanym tekście

6. Ćwiczenie 4

Uczestnicy przygotowują w grupach projekt akcji propagującej czytanie i rozumienie tekstów wśród dzieci i dorosłych. Jako przykład można podać kampanię społeczną: *Cała Polska czyta dzieciom*". Można też krótko przedstawić przykłady działań, realizowane w ramach akcji:

Wypożyczamy własne książeczki

Zabawa polega na wypożyczaniu swojej książeczki. Każde dziecko przynosi swoją książeczkę, którą mama lub tata przeczytali już w domu i którą decyduje się pożyczać koleżankom i kolegom z grupy przedszkolnej. Dzieci wypożyczają książki, a po przeczytaniu oddają. Codziennie rozmawiamy na temat przeczytanych bajek. Kiedy tylko jedna książeczka jest przeczytana, dziecko może wypożyczyć następną. Zabawa może trwać nawet cały rok. W sali jest wyznaczone miejsce na nasze "wspólne książeczki".

Klub Znawców Kultury

Uczniowie pod kierunkiem nauczycielki stworzyli listę książek według nich wartościowych, godnych polecenia. Znalazły się tam zarówno współczesne bestsellery, jak i książki z lat młodości ich rodziców. Uczniowie czytają pozycje, które się na niej znalazły, a następnie wymieniają poglądy i spostrzeżenia, dzielą się uwagami, uczą się dyskusji i obrony własnego zdania. Mówią o tym, co ich zachwycało, a co nie wywarło żadnego wrażenia, przygotowują konkursy czytelnicze, ulotki informacyjne, plakaty. Z inicjatywy klubowiczów zostało zorganizowane w szkole m.in. Święto Książki.

Dinozaury wiecznie żywe

Na zajęciach Bajkowe Przygody zaproponowałam dzieciom temat dinozaurów.

- zajęcia rozpoczęły się przybiciem stempelków obecności z własnego paluszka i powitaniem piosenką;
- czytałam i oglądałam z dziećmi małą encyklopedię Larousse'a DINOZAURY, gdzie w bardzo plastyczny sposób opisane zostały te największe gady w historii Ziemi;
- rozmawialiśmy o dinozaurach: dzieci posiadają imponującą wiedzę na ten temat
- zapoznaliśmy się z ogromnymi pacynkami - dinozaurami: tyranozaurom, stegozaurom i triceratopsem, które stały się łącznikiem pomiędzy rzeczywistością, a światem wyobraźni i prehistorycznymi czasami;
- następnie odbyły się wielkie poszukiwania: w sali "ukryły się" małe dinozaury i dzieci z ogromnym zaangażowaniem odnajdywały je, kryjówka po kryjówce;
- wspólnie poznawaliśmy trudne nazwy odszukanych dinozaurów, posiłkując się wciąż naszą encyklopedią - przewodniczką
- włączając do zabawy piankowe puzzle zbudowaliśmy dla dinozaurów domki, szałas i inne schrony, by ostatecznie zbudować dla małych dinozaurów... przedszkole, z podziałem na grupy wiekowe i konkretne aktywności dnia;
- używając zaczarowanych pędzelków (nakładanych na paluszek) pomalowaliśmy farbami akwarelowymi kilka ilustracji dinozaurów;
- bawiliśmy się przy piosence o Dinozaurze Pimpusiu (w wykonaniu J.Wójcickiego)
- odprowadziliśmy dinozaury do lodziarni, a my zakończyliśmy zajęcia i pożegnaliśmy się.

Przygoda z książką

Od ubiegłego roku zapraszam do klasy gości, by czytali moim uczniom swoje ulubione książki. Zazwyczaj lekturą są opowiadania, baśnie. Ostatnio odwiedziła nas pani, która bardzo lubi wiersze Doroty Gellner. Było to dla nas okazją do wielu ciekawych zajęć.

1. Uważnie wysłuchaliśmy wierszy i rozmawialiśmy na ich temat.
2. Chodziliśmy do biblioteki i w grupach szukaliśmy informacji o autorce w słownikach i encyklopediach .
3. Byliśmy w pracowni komputerowej i szukaliśmy tych samych informacji w Internecie
4. Układaliśmy melodię do wierszyka "Słońce".
5. Szukaliśmy jakie zwierzęta ukryły się w wierszu "Urodziny".
6. Każdy otrzymał od nauczyciela inny wierszyk i po cichym przeczytaniu rysował obrazek do swojego wierszyka. Powstała w ten sposób "Galeria pani Doroty".
7. Bawiliśmy się wymyślając ruchową improwizację do wierszy "Sprzątanie", "Przyjęcie", "Strumyk".
8. Układaliśmy zadania tekstowe do wybranych wierszy
9. Układaliśmy życzenia i podziękowania dla pani Doroty Gellner za wiersze i piosenki, które pisze.
10. Po kilku dniach urządziliśmy klasowy konkurs recytatorski prezentując wiersze pani Gellner.

Ponieważ zajęcia podobały się dzieciom, prawdopodobnie wkrótce zrobimy podobne w oparciu o zbiór wierszy "Święto dzieciaków" Danuty Wawiłow.

Książki nigdy nie bywają w złym humorze

Spotkanie czytelnicze podczas którego uczniowie gimnazjum i liceum głośno czytali wybrane fragmenty znanych i lubianych książek dla dzieci i młodzieży, a czytaniu towarzyszyły odpowiednio dobrane fragmenty utworów muzycznych.

Czytano fragmenty następujących książek:

Opowieści z Narni S. Lewisa (muzyka: fragment ścieżki dźwiękowej do filmu Opowieści z Narni),

Mały Książę A. Saint Exupery'ego (muzyka: fragment ścieżki dźwiękowej do filmu Odyseja 2001)

Przygody Mikołajka Sempe i Gosciniego (muzyka: fragment utworu Georgio Paniagua: Fantango)

Gość J. Papuzińskiej (muzyka: fragment utworu Georgio Paniagua: Fantango)

Ala Makota M. Budzyńskiej (muzyka: fragment utworu Ricky Kinga)

Harry Potter - Czara ognia J. K. Rowling (muzyka: fragment ścieżki dźwiękowej do filmu Harry Potter i więzień Azkabanu)

Róże w garażu A. Tyszki (muzyka; fragment utworu: Rodrigo: Falla Spanish Pieces)

Spotkanie rozpoczynało się i kończyło muzyką z filmu Pestka "Wszystko dla Twojej miłości". Dwa urywki tekstów zilustrowane zostały krótkimi scenkami pantomimicznymi wykonanymi przez gimnazjalistów.

Całość zakończyło odczytanie fragmentu nagrodzonej w tym roku książki Agnieszki Tyszki *Róże w garażu*. Młodzież podziękowała obecnej na spotkaniu autorce deklamacją wiersza Joanny Papuzińskiej *Książka* oraz ... różami.

"Program propagujący czytelnictwo wśród dzieci":

- przedstawiamy rodzicom uczniów **referaty ukazujące efekty głośnego czytania** dzieciom, zachęcamy do czytania w domu,
- **zapoznajemy rodziców z listą tytułów rekomendowanych** przez Fundację ABCXXI,
- **przeznaczamy 15 - 20 minut na głośne czytanie** swoim wychowankom (podczas zajęć),
- zapraszamy do klas ludzi znanych w naszym mieście, reprezentujących różne zawody aby prezentowali dzieciom swoje ulubione baśnie (**spotkania z ciekawymi ludźmi**),
- prowadzimy **Księgę Baśni**, w której zamieszczamy zdjęcia ze spotkań oraz wpisy naszych gości,
- zdjęcia zamieszczone są również na stronie internetowej: jmazur.prv.pl
- dzieci też dokumentują spotkania, prowadząc **Dzienniczki Baśni** -zamieszczają w nich ilustracje,
- współpracujemy z Miejską Biblioteką Publiczną w Tarnobrzegu poprzez **uczestnictwo w Rodzinnych spotkaniach głośnego czytania**.

Klub "Motyli książkowych", czyli jesienno-zimowe spotkania z książką

Filia nr 7 dla dzieci i młodzieży Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tychach przy al. Niepodległości 110, zaprasza rodziców dzieci przedszkolnych do udziału w jesienno-zimowych spotkaniach z książką, w ramach akcji "Cała Polska czyta dzieciom". Proponujemy godzinne spotkania,

w **każdy poniedziałek o godz. 16:00**. Każde spotkanie odbywa się według następującego planu:

1. Głośne czytanie minimum przez 20 minut.
2. Rozmowa o przeczytanym tekście.
3. Zajęcia plastyczne na temat przeczytanej książki (rysowanie portretu bohatera, malowanie kolorowanek, lepienie z plasteliny, składanie papieru metodą origami).

4. Zabawy ruchowe przy muzyce.

Dzieci uczęszczające na spotkania regularnie zostają zapisane do klubu "Motyli książkowych" i otrzymują specjalną odznakę.

Nasze spotkania mają na celu zachęcenie rodziców by w domu codziennie czytali dzieciom dobre książki minimum 20 minut, a potem z nimi rozmawiali. Głośne czytanie rozbudza wyobraźnię, niezwykle wzbogaca wiedzę i słownictwo, uspakaja i wycisza, wydłuża przedział uwagi. Rozbudza zainteresowania, wrażliwość, współczucie, wyrabia nawyk czytania na całe życie, przeciwdziała nudzie, chuligaństwu, agresji i przemocy. Pomaga w przezwyciężeniu dysleksji.

Noc z Harry Potterem"

pomysł p. Elżbiety Olszewskiej, Dyrektorki Oddziału Toruńskiego Fundacji zrealizowany m.in w nocy z 31.1 na 01.02 04 w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej-Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu

Scenariusz zaczarowanej Nocy z Harry Potterem:

Brało w niej udział 37 dzieci w wieku od 10 do 12 lat - wielbicieli magii, Harrego i książek. Dzieci usłyszały fragment nowego tomu przygód Harrego, który przeczytała aktorka Matylda Podfilipska - zdaniem dzieci tak właśnie musiała wyglądać Hermiona - przyjaciółka Harrego, bo Matylda jest piękna i ma rude włosy! Potem wszyscy powiązani sznurkami, by się nie zgubić, zwiedzili Książnicę z latarkami (okazuje się, że daje to wiele emocji), wykonali czarodziejskie różdżki, popróbowali magii i usnęli zmęczeni na przygotowanych w tym celu materacach.

Uroku imprezie dodawały specjalna scenografia oraz ciemności rozpraszone światłem świec i latarek. Dzieci były zachwycone!

Ważne jest, by przygotowując tego rodzaju imprezę zadbać o pisemne zgody rodziców dzieci, które biorą w niej udział!

Prezentacja przygotowanych projektów propagujących czytanie ze zrozumieniem. Ewentualna dyskusja, dzielenie się wrażeniami, obawami.

Środki dydaktyczne wykorzystywane w czasie zajęć:

- przykładowe testy do indywidualnego wypełnienia dla uczestnika: Grypa
- karty pracy do pracy w grupach: ćwiczenie 3
- plakaty do ćwiczenia 1

Materiały dla uczestników:

W wersji elektronicznej na CD, co da możliwość dowolnego przetwarzania materiałów w zależności od potrzeb uczestników:

- krótkie informacje teoretyczne
- przykładowe testy wypełnianie w czasie zajęć
- przykładowe imprezy promujące czytanie
- nagranie Artura Barcisia

Materiały te powinny być przydatne, zwłaszcza jeśli nauczyciel zamierza poprowadzić podobne zajęcia w szkole w ramach WDN.

Materiały

dla uczestników szkolenia

Moduł IV

Błędy w domowej nauce czytania

- wyręczanie dziecka w czytaniu
- lekceważenie dziecka, czytającego głośno
- brak konsekwencji
- brak systematyczności
- zmuszanie do czytania
- ciągle poprawianie
- pośpiech
- lekceważenie zainteresowań dziecka
- brak odpowiednich warunków
- brak rozmowy o przeczytanym tekście

Cechy dobrego czytania:

✓ *Płynność*

czytanie całościowe, bez literowania, łączne czytanie z wyrazem następnym

✓ *Poprawność*

staranne, dokładne wymawianie głosek, bez opuszczania liter

✓ *Biegłość*

indywidualne tempo czytania, umożliwiające uchwycenie sensu

✓ *Wyrazistość*

czytanie z zachowaniem znaków przestankowych, akcentów, uwypuklenie nastroju, odpowiednie tempo i rytm

Elementy spotkania z rodzicami na temat nauki czytania

- Wskazać w PP kształcenia zintegrowanego te czynności, w których niezbędne jest czytanie
- Określić, jakich działań oczekuje nauczyciel od rodziców w domowej nauce czytania
- Podać różne metody pracy z tekstem (czytanie na zmianę, z podziałem na role, z różną intonacją, ciche/głośne, nagrywanie czytania)
- Określić, jak dobierać teksty (odpowiednie do wieku, poprawne językowo, estetyczne, ciekawe – np. kwestie wychowawcze)
- Wskazać zasady motywowania do działania (cel, gratyfikacja, sukces)
- Gwiazda pytań – wypełniana indywidualnie

Wspólne działania szkoły i rodziców na rzecz czytania

- Zdrowa rywalizacja między klasami, uczniami – konkursy czytelnicze
- Prezentacje ciekawych pozycji z biblioteki (dzieci, bibliotekarka)
- Dzienniczki lektur dodatkowych
- Pokazy czytania przez dzieci opracowane wspólnie z rodzicami
- Przewodnik po lekturach przygotowany wspólnie przez rodziców i dzieci
- Święto książki (np. własne opowiadania, baśnie)
- Wspólne czytanie: „Wieczór baśni”, „Wieczór przygód”, „Wieczór fantazji”

Lp.	Autor	Tytuł
3.	Hans Christian Andersen	"Baśnie"
4.	Jan Brzechwa	"Pan Kleks"
5.	Frances Eliza Burnett	"Tajemniczy ogród"
6.	Alina i Czesław Centkiewiczowie	"Tumbo z Przylądka Dobrej Nadziei"
7.	Carlo Collodi	"Pinokio"
8.	Roald Dahl	"Wielkomilud"
9.	Antoine de Saint-Exupéry	"Mały Książę"
10.	Michel Déon	"Thomas et l'infini" (Francja, I wydanie)
11.	Michael Ende	"Momo"
12.	Jostein Gaarder	"Przepowiednia Dżokera"
13.	Ofra Gelbart-Avni	"Kirof szelo roim" (Izrael, I wydanie)
14.	Rene Goscinny, J. J. Sempé	"Rekreacje Mikołajka"
15.	Jakob i Wilhelm Grimm	"Baśnie"
16.	Virginia Hamilton	"The Girl who Spun Gold" (USA, I wydanie)
17.	Janosch	"Ach, jak cudowna jest Panama"
18.	Tove Jansson	"W Dolinie Muminków" (tom I "Muminków")
19.	Irena Jurgielewiczowa	"Ten obcy"
20.	Anna Kamińska	"Książka nad książkami"
21.	Ludwik Jerzy Kern	"Ferdynand Wspaniały"
22.	Rukhsana Khan	"The Roses in my Carpets" (Kanada, I wydanie)
23.	Viliam Klimáček, Dezider Tóth	"Noha k nohe" (Słowacja, I wydanie)
24.	Katarzyna Kotowska	"Jeż"
25.	Joanna Kulmowa	"Wio, Leokadio"
26.	Clive Staples Lewis	"Lew, czarownica i stara szafa"
27.	Astrid Lindgren	"Dzieci z Bullerbyn"
28.	Kornel Makuszyński, Marian Walentyłowicz	"Przygody Koziołka Matołka"
29.	Alan Alexander Milne	"Kubuś Puchatek"; "Chatka Puchatka"
30.	Ferenc Molnár	"Chłopcy z Placu Broni"
31.	Lucy Maud Montgomery	"Ania z Zielonego Wzgórza"
32.	Małgorzata Musierowicz	"Szósta klepka" (tom I "Jeżycjady")
33.	Zbigniew Nienacki	"Wyspa złoczyńców" (tom I "Pana Samochodzika")

34.	Edmund Niziurski	"Sposób na Alcybiadesa"
35.	Ewa Nowacka	"Małgosia kontra Małgosia"
36.	Anna Onichimowska	"Dobry potwór nie jest zły"
37.	Joanna Papuzińska	"Wędrowcy"
38.	Otfried Preussler	"Malutka czarownica"
39.	Joanne Kathleen Rowling	"Harry Potter i Kamień Filozoficzny"
40.	Henryk Sienkiewicz	"W pustyni i w puszczy"
41.	Krystyna Siesicka	"Chwileczkę, Walerio"
42.	Alfred Szklarski	"Tomek w krainie kangurów"
43.	Dorota Terakowska	"Córka czarownic"
44.	J. R. R. Tolkien	"Władca Pierścieni"; "Hobbit"
45.	Julian Tuwim	"Lokomotywa i inne wiersze"
46.	Mark Twain	"Przygody Tomka Sawyera"
47.	Ian Whybrow	"Księga straszliwej niegrzeczności"
48.	Piotr Wojciechowski	"Poniedziałek, którego nie było"
49.	Maciej Wojtyszko	"Bromba i inni"
50.	Wiktor Woroszyński	"Cyryl, gdzie jesteś"